

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO
SLUŽBA ZA NEVLADNE ORGANIZACIJE

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
F: 01 478 83 31
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
predlagam.vladi@gov.si

Številka: 010-2/2012/11 (0507)
Datum: 2. 2. 2012

ZADEVA: ODGOVOR NA PREDLOG VLADI ŠT. 2230: Kvotni sistem za volitve v DZ
ZVEZA: Vaš dopis št. 092-14/2012/1, z dne 16. 1. 2012

Spoštovani,

v mnenje smo preko portala predlagam.vladi.si prejeli predlog, s katerim se predlaga, da se umaknejo kvote kandidatke in kandidatov na posamezni volilni listi. Predlagatelj navaja, da morajo politične stranke ali liste pred volitvami v državni zbor vložiti sezname kandidatke in kandidatov, ki morajo biti skladne tudi s kvotnim sistemom oziroma ženskimi kvotami. Predlagatelj meni, da bi morala vsaka lista ali stranka v skladu z demokratično paradigmo na svoj seznam vpisati kandidatke in kandidate ne glede na spol, raso, vero ali pripadnost. Po njegovem mnenju je sedaj to okrnjeno s »tretjinskim vsiljevanjem«.

Državni zbor Republike Slovenije je junija 2004 sprejel Ustavni zakon o spremembi 43. člena Ustave Republike Slovenije, ki se je dopolnil z novim odstavkom: »Zakon določi ukrepe za spodbujanje enakih možnosti moških in žensk pri kandidiranju na volitvah v državne organe in organe lokalnih skupnosti.« Ustavni zakon je izhajal iz dejstva, da v Sloveniji ženske predstavljajo 51,13% vsega prebivalstva, kljub takšnemu deležu v populaciji pa je delež žensk na najvišjih položajih v državnih organih oziroma v procesih odločanja nizek. Čeprav je 43. člen ustave pred navedeno spremembo zagotavljal splošno in enako aktivno in pasivno volilno pravico vsaki polnoletni osebi z državljanstvom, je število žensk že na kandidatnih listah za javne funkcije kazalo, da so ženske v izraziti manjšini.

Izključevanje velikih družbenih skupin iz upravljanja javnih zadev oziroma iz procesov odločanja je za sodobne predstavniške demokracije nesprejemljivo. Uravnotežena oziroma sorazmerna prisotnost obeh spolov je zlasti pomembna pri odločanju, saj velikokrat neposredno vpliva na širino in kakovost odločanja in s tem na kakovost družbenega razvoja. S spremembo ustave so bili v Sloveniji postavljeni temelji za enake možnosti sodelovanja moških in žensk v postopkih kandidiranja za voljene organe predstavniških oblasti na državni in lokalni ravni.

Državni zbor Republike Slovenije je v letu 2006 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor¹, katerega eden izmed pglavitnih ciljev je bil povečanje participacije žensk v javnem življenju, zlasti zaradi njihove (pre)majhne zastopanosti v nacionalnem predstavniskem telesu. Z zakonom so se uveljavili aktivni ukrepi za izenačevanje obeh spolov in s tem za boljše varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter demokratičnost družbe, večjo socialno pravičnost in boljše in bolj raznolike politike ter izpostavljanje novih političnih vprašanj in problemov. Pred tem je bilo stanje v zastopstvu obeh spolov v državnem zboru izrazito favorizirano v korist moškega spola. Za doseganje cilja čim večje dejanske enakosti obeh spolov v sestavi državnega zbora je zakon sprejel rešitev, po kateri na posamezni kandidatni listi noben spol ne sme biti zastopan z manj kot 35 odstotki².

Podobne rešitve poznajo tudi druge evropske države (na primer Belgija, Finska, Francija ...). Zaradi negativnih posledic neenakomerne zastopanosti posameznega spola na določenih funkcijah in v poklicih tudi drugod v Evropi odpravljajo vzroke in posledice takšnega stanja. Pravni akti in ukrepi Evropske unije ter Sveta Evrope kažejo, da je eden osrednjih problemov današnje družbe ravno neenakopravnost med spoloma. Evropska unija zato šteje odpravo diskriminacije med spoloma za eno pomembnih in prednostnih političnih nalog³.

Po mnenju Ministrstva za javno upravo je enakopravna udeležba žensk pri upravljanju javnih zadev nujna in potrebna tudi v slovenskem prostoru. Glede na to, da ženske predstavljajo več kot polovico slovenskega prebivalstva in so najštevilnejša družbena skupina, bi morale biti primerno prisotne tudi pri odločanju, in to na vseh ravneh (lokalni, nacionalni in evropski)⁴.

Glede na vse navedeno Ministrstvo za javno upravo predlaga, po katerem naj bi kvote umaknili, ne podpira. Podpira pa pozitivne ukrepe za povečanje deleža žensk pri odločanju z vidika uravnotežene zastopanosti spolov, kot enega od standardov sodobne demokracije, s ciljem oblikovanja stabilne, vključujoče, varne in pravične družbe.

Lepo pozdravljeni.

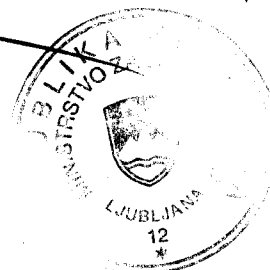
Pripravila:

mag. Natalija Sajevec Plavčak

sekretarica

Vanda Remškar Pirc
VODJA SLUŽBE

Poslano v vednost:

- Urad RS za enake možnosti (gp.uem@gov.si)

¹ Uradni list RS, št. 78/06 z dne 25. 7. 2006.

² Šesti odstavek 43. člena Zakona o volitvah v državni zbor določa, da na kandidatni listi noben spol ne sme biti zastopan z manj kot 35% od skupnega dejanskega števila kandidatk in kandidatov na listi.

³ Iz obrazložitve Predloga za začetek postopka za spremembo Ustave Republike Slovenije z osnutkom ustavnega zakona o spremembi 43. člena ustave – EPA 365-III (Poročevalec DZ RS z dne 8. decembra 2001, št. 96)

⁴ Slovenija je vnesla določbe o kvotah v volilno zakonodajo na vseh treh nivojih: lokalnem z Zakonom o lokalnih volitvah, nacionalnem z Zakonom o volitvah v državni zbor in evropskem z Zakonom o volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament. Leta 2004 je bila uvedena 40 odstotna kvota za volitve v Evropski parlament, leta 2005 so bile sprejete kvote za volitve na lokalni ravni, ki so določile 40 odstotno kvoto vsakega od spolov.